A°. 1828. N°. 77.

GEPRIVILI-GEERDE SURINAAMSCHE COURANT.

Voor DONDERDAG den 25e. September.

PARAMARIBO.

GOUVERNEMENT GENERAAL.

Den 24e. September 1828.

De Heer C. F. SCHMIDT, benoemd tot Notaris te Nickerie, heeft den daartoestaande Eed, in Handen van zyne Excellentie den Heer Scheut by Nacht Gouverneur Generaal van de Wet Bezittingen afgelegd.

De Algemeene Secretaris.
R. van REES Az.

BUITENLANDSCH NIEUWS.

Getrokken uit de Hollandsche Couranten van Juny 1828.

GROOT-BRITTANIE.

LONDEN *den 21sten Juny.*

(*Het vervolg en slot van No. 76.*

Het zuider deel van Wallachye, waar thans de aanvallers staan, is na de fenten aanden, de noordelykste plek van geheel Europa; en zelfs wanneer *Nikolaas* den schutsmuur van het gebergte Balkan overweldigde, zoo zyn de verschroeide vlakten van Romelie, gedurende den zomer, voor geene armee toegankelyk. Wat betreft de vrees voor eene landing in de nabuurschap van Konstantinopel, zoo lydt het geenen twyfel, of door zoodanig een middel, met oordeel beraamd, en met kracht ten uitvoer gebragt, zou eene vermogende afwending te weeg gebragt worden. Doch, zyn de Turken voorzigtig genoeg om eene sterke reserve weinig marschen van de hoofdstad te plaatsen, alsdan kan ook hiervan niet veel meer dan eene demonstratie verwacht worden. Zelfs [illegible] van de type ervarenheid, het beschermend voor uitzigt, de lange krygstucht en het oude instinct van Engeland in al hetgeen tot scheeps-expeditien betrekking heeft, zoo blyven de talrooze schikkingen, vereischt tot het ordelyk ontscheepen eener magt van 30 a 40 duizend man, met hare artillery en kavallery in eenen toestand om daarvan spoedigen dienst te trekken, eene zware proeve voor de bekwaamheid der byzondere personen; en een kanspel by hetwelk men zich niet weinig op de fortuin verlaten moet, om de misslagen van het plan, die in de meeste gevallen onvermydelyk zyn, te verbeteren. Waagt Rusland zulk een aanzienlyk gedeelte van deszelfs magt, als noodig zou zyn om eenen overwegenden indruk op de Turken te maken, in eene expeditie ter zee, alsdan zullen wy deszelfs stoutheid bewonderen; brengt het zoodanig eene armee aan wal, in eenen toestand dat zy onverwyld kan slag leveren, zoo zullen wy nog meer bewondering gevoelen voor Ruslands wetenschap of goed geluk; en kan zulk eene hoofdstad als Konstantinopel ingenomen worden door eenig leger, hoedanig Keizer *Nikolaas* met mogen beschikken onbegeerd uit de Zwarte zee aan wal [illegible] wonder, dat de Ottomannische staat tot op den

huidigen dag is blyven bestaan, nog duizendmaal wonderdadiger dan immer."

In de jongste discussiën, betrekkelyk den toestand van Ierland (eenige dagen geleden door de *Amst. courant* vermeld) was de Heer *L. Foster*, die insgelyks eene Iersch petitie voor te dragen had, van een meer of min gemiddeld gevoelen. Hy geloofde niet, met den Heer *Brownlow*, dat bystand van het gouvernement het voornaamst middel was, dat Ierland kon redden; maar even achtte hy, zoo als de Heer *Dawson*, dat die hulp geheel nutteloos zyn zou. Integendeel wilde hy dat het gouvernement kleine sommen bestedde, om de ondernemings geest van byzondere personen op te wekken en te leiden. Nog meer wenschte hy, dat eene parlements akte de hindernisden uit den weg ruimde, welke sommige wetsbepalingen en zeker omstandigheden, tot Ierland in het byzonder betrekkelyk, aan de welvaart van het zuster-eiland in den weg legden. Het rekest, hetwelk hy inleverde, sprak inzonderheid van het aanleggen van wegen in de westelyke en zuid-westelyke deelen van Ierland, in de rigting van de kust naar de binnen-districten. Daar waar dit reeds geschied was, had men uitgestrekten bergstreken, die te voren woest lagen, in vruchtbare akkers zien verkeeren; visch was in overvloed gevangen, waar te voren geen visscher te zien was, en nimmer was geld op betere interessen uitgezet. Het droogmaken der Bogs kon niet geschieden, doch geenzins gelde redenen welke de Heer *Dawson* had aangevoerd. Er lag ter tafel der Kamer het rapport eener commissie, tot overweging dezer zaak benoemd; hy zelf was een der commissarissen. Doch dit verslag scheen het het alle omslagtige rapporten te hebben, want namelyk by de leden weinig bekend te zyn. De commissie had tien der bekwaamste ingenieurs gebruikt om de boglanden te onderzoeken; zy hadden bevonden, dat de kosten der droogmaking, naar mate der plaatselyk gelegenheid van één tot tien pond per acre zouden bedragen en dat de te besteden som eenen interest zou geven van tien à vyftien percent. De zwarigheid kon dus niet gelegen zyn in het onvoordeelige der speculatie, maar zy lag in twee beletselen. Het eerste was, dat was, dat de grenzen der landgoederen, die aan de moerassen raakten, meestal niet bekend waren. Wel is waar kon deze moeyelykheid weggenomen worden door eene beslissing van het geregtshof der kanselary; doch zich aan dat geregtshof te wenden was een middel hetwelk gelyk men wist, met zoo ontzaggelyke kosten gepaard ging, dat niemand daartoe zyne toevlugt nam. De andere hinderpaal lag in de huurkontrakten met de pachters. Deze huren, voor een lang verloop van jaren, somwylen voor verscheiden menschenlevens aangegaan, geven aan de boeren het regt om op de boglanden, hoe schraal meestal ook, hun vee te laten weiden, dat niet zelden in de modderpoelen verzonk. Het voordeel het welk de huurder dus van dit zyn regt genoot, was zeer gering, maar nauwelyks bemerkt hy dat zyn landheer het moeras wilde doen droogmaken, of hy stelde op den afkoop eenen overmatigen prys. Omgekeerd kon de landheer een dergelyk bedwang over zynen pachter oefenen. Deze zwarigheden moeten weggenomen worden. De werken zelven hadden niet veel om het lyf, en de meeste landeigenaars zouden, zonder hulp der regering en zelfs zonder vereeniging onderling, in staat zyn om dezelve ten uitvoer te brengen.

Inmiddels was de Heer *Peel* binnengekomen en het woord nemende verontschuldigde hy zich in de eerste plaats by den Heer *Brownlow*, over zyne afwezigheid. Hy was, even als de Heer *Foster*, van oordeel, dat gouvernementshulp zeer voorzigtig verleend moest worden, want dat zy anders niets baatte en de zeden des volks bedierf. Wegen, vooral naar de berglanden, meende hy dat een der voorwerpen was, waaraan het geld met de beste vrucht besteed kon worden. Toen hy zich in Ierland bevond lag, onder andre, in de baronnie van Ennis en het

graafschap Mayo, eene uitgestrekte landstreek, die zoo goed als ontoegankelyk was. Niemand wilde aanzoek doen tot het banen van wegen, en de Groot Jury, die het regt had daartoe aan het distrikt eene belasting op te leggen, achtte zich niet gemagtigd dit te doen, zoo lang niemand over gebrek aan wegen klaagde. Endelyk deed het gouvernement, op aandrang van het Parlement, de noodige voorschotten, die tienvoudige beloond geworden zyn. Verbintenissen, handel nyverheid zyn ontstaan en de garsche landstreek is ten eene male van gedaante veranderd. Uit een ander oogpunt bragten welbesteede geldsommen in Ierland ruime vruchte Ledigheid en armoede wekten ontevredenheid en oproer; men moest naar het ontruste gewest eene gewapende magt afzenden, die de kosten overtroffen welke die, waarmede men de bevolking gelukkiger en beter zou gemaakt hebben. De Heer *Peel* berigtte voorts nog dien dag zelven eenen brief van den Lord stedehouder van Ierland ontvangen te hebben, waarin deze, niettegenstaande de ernstige ziekte waaronder hy leed, aanbood om in persoon het gebruk der gelden te besturen wier het Parlement mogt willen verleenen.

De kamer besloot de ingeleverde petitiën te doen drukken.

De dagbladen dezer week behelzen het relaas van ettelyke zeer droevige ongelukken. Laatstleden zaturdag ochtend vroeg ontstond hier te Londen, in de Red-Lion-straat, een brand, waarby een geheel huisgezin, vader, moeder en vyf kinders, in de vlammen omgekomen is. Het woonde op eene bovenverdieping en is eerst zondag avond gemist, want de bewoners van het benedenhuis meenden, dat het zich by vrienden gered had. By het wegruimen van het puin heeft men bevonden, dat de ouders het leven verloren moeten hebben, terwyl zy op weg ware om hunne kinderen, die in een ander vertrek sliepen, te redden; de kinders zelven zyn in hun bed of verstikt of verbrand. Den volgende dag heeft de val van eenig muurwerk der afgebrande woning nog een ander huis doen instorten en een derde heeft men onder den voet moeten halen; boven in het ingestorte huis bevonden zich een oogenblik te voren twee menschen, die, op straat eenen man ziende dien zy spreken wilde, in alleryl naar beneden kwamen; ter naauwernood waren zy buiten de deur, of het huis viel achter hen neder. In een andere brand te Battersea hebben gisteren morgen een oud man en zyne dochter het leven verloren. Het is dus niet zonder reden, dat men zich tegenwoordig meer dan ooit bevlytigd, om de best mogenlyke middelen en werktuigen uit te denken, waarmede men, by voorvallen van dezen aard, gevaar loopende personen uit de digt bewoonde en dikwyls niet zeer hecht gebouwde woonhuizen van Londen en deszelfs omtrek kan redden doch maar al te dikwyls beletten de omstandigheden, de schrandersten ingedachte inrigtingen van dezen aard met vrucht te gebruiken.

NEDERLANDEN.

NYMEGEN, *den 6den Juny.* Het tegenwoordige storm- en buiachtige weder heeft, zoo hier als elders in onze omstreken, min of meerdere schade veroorzaakt. Gisteren vooral werd er veel schade toegebragt aan de boomen op het Valkhof alhier; eenige derzelve zyn geheel door midden gebroken, en hier en daar hebben eenige huizen nadeel geleden. Omtrent den middag stak een hevige stormwind uit het Zuidwesten op, vergezeld van een vreeselyk onweder met hagel en zwaren regen. Vooral aan de kanten van Beek en Ubbergen heeft dezelve het meeste gewoed; terwyl een hoos een gedeelte van de galery van den olimoolen der Heeren *Post* en *van Velp* aan stukken sloeg en daarna onderscheiden gebouwen beschadigde, (onder andere de Hervormde kerk van Ubbergen, die van een gedeelte van derzelver dak beroofd werd.) eenige boomen ontwortelde en andere door midden brak. De menigvuldige hagel, die dit onweder vergezelde, heeft, zoo ver men in de wilden gekomen, geene schade [illegible] lang [illegible]

's HERTOGENBOSCH, *den 9den Juny.* Men vernoemt dat Z. M., ten gevolge van een adres door de regering aan hoogstdenzelven ingediend by besluit van den 22sten Mei l. l., heeft bepaald, dat de teekenschool dezer stad voortaan den titel zal voeren van *Koninklyke school voor nuttige en beeldende kunsten*, en daarenboven aan denzelve, gedurende een zeker getal jaren, eene aanzienlyke toelage uit 's rijks geldmiddelen heeft toegekend, en men kan alsnu gerust vaststellen, dat de uitbreiding van dusdanige kundigheden, welke voornamelyk vereischt worden voor eene gelukkige uitoefening van nuttige kunsten, wetenschappen en ambachten, ook hier ter stede langs hoe meer veld zal winnen, en de handwerksman niet alleen, maar ook de jonge kunstenaar, weldra in fraaiheid en nutheid van werk met hunne overige landgenooten zullen kunnen wedyveren.

ADVERTISSEMENTEN.

Op den zevenden October eerstkomende, des nademiddags ten vier uren zal by publieke veiling, ten Huize van den Heer Vendu Meester L. THYM worden verkocht:

Een Erf gelegen aan de *Heeren Straat*, bekend onder La. A. No 29 met de daarop zynde Put, Regenbak en Steenenvoeten aankomende den Boedel van wylen Mevrouw de Wed. G. N. LINCK geboren VOGT, de veil Condition en bewyzen van Eigendom zullen drie dagen voor, en op den Verkoop dag aan het Kantoor der Venduen, voor een ieder ter inzage liggen.

Paramaribo den 24e. September. 1828.

Q. G. PICHOT.

Allen degenen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zyn aan nu wylen den Wel Edele Achtbaren Heer SAMUEL MARTINUS KLEIN gelieven daarvan opgave te doen, aan den tweeden Ondergetekenden.

Paramaribo den 24e. September 1828.

C. L. WEISSENBRUCH qq.
C. VAN ELMPT. qq

Geabsenteerd, de Neger genaamd PRETA, die dezelve by de Ondergetekende teregt brengt, zal het gewoonlyk geld genieten.

Paramaribo den 24 September 1828.

A. H. JACOBS.

Geabsenteerd den Neger met naam AZOR aankomende te den uitlandigen Heer E. G. VELDWYK, die gehouden welke deszelfs Schuilplaats kan aanwyzen of denzelven terugbrengen by den Ondergetekende zal een goede beloonjing ontvangen.

Paramaribo den 19 September 1828.

C. L. WEISSENBRUCH qq.

Vertrekt uit deze Kolonie:

Wed. P. J. KROON.
Geb. HILVERDINK.

Paramaribo den 23e. September 1828.

Wordt te koop aangeboden een Huys en Erf staande en gelegen aan de *Zwartehovenbrug Straat* bekend onder La. D. No. 447 voorzien van eene Steene Put, zeer geschikt voor eene Bakkery, adres by

AMIMBA VAN GUHL.

---

†† Ter deser Drukkery zyn te bekomen:

Reglement voor de Regtbank van kleine Zaken.

Dito op het beleid der Regering het Justitiewezen, den Handel en de Scheepvaart voor de Kolonie *Suriname*.

Gedrukt ter Gepriviligeerde Gouvernements-Drukkery van de Erven J. BRINK.